

εἰκὼν συμπαθῆς, σπανίως, κακῇ μοίρᾳ, ἀπαντῶσα ἐν τῇ καθ' ἡμέραν βίῳ, ἀλλ' εὐφραίνουσα ἀληθῶς τὴν ψυχὴν καὶ προκαλοῦσα τὰς εὐλογίας ὅπου ἀπαντᾷ. Θαυμάσατε τὴν ἱλαρῶς εὐτυχῇ ἔκφρασιν τῆς σεμνῆς Ἀγάπης, καὶ συγκοινωνήσατε τῆς εὐγνώμονος χαρᾶς τῶν μικρῶν ἀγγέλων, οἵτινες εὐλογοῦσι τὸν Θεόν, ὅστις τὴν διεκέρυξε, καὶ διὰ τῆς ὁποίας μόνης ἠθέλησε νὰ συγκρατήσῃ ἐν τῇ ζωῇ τὰ ἴδια ἑαυτοῦ πλάσματα.

Εἶνε ἡ εἰκὼν, τῆς ὁποίας τὰ φιλήματα ἐθέριμαν τὴν παραπαίουσαν παιδικὴν ζωὴν σας, τῆς ὁποίας τὸ πῦρ ἐξωγόνησε τὴν νεότητά σας, καὶ ἤτις, καὶ ὅταν παρέλθῃτε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, θὰ διατηρῇ ἐπὶ μακρὸν συμπαθῶς τὴν ἀνάμνησίν σας.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

ΒΑΘΜΟΙ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ

Πολλάκις, εἰς τὰς ὥρας καθ' ἃς κ' ἐγὼ φιλοσοφῶ, συνέκρινα τὰς παντοίας φιλοδοξίας τῶν πάσης τάξεως ἀνθρώπων, οἵτινες τυγχάνουσι διαβαίνοντες. Ὁδοιπορῶν λοιπὸν ἐσχάτως ἀπὸ Παρισίων εἰς Ἀθρον, εὗρέθην εἰς τὸ αὐτὸ ὄχημα μετὰ τινος ἀνδρός, ὅστις ἀφοῦ παντοίοις τρόποις προσεπάθησεν ἐπὶ ματαίῳ νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχήν μου, τέλος μοι ἀπηύθυνε τὸν λόγον.

— Δὲν μὲ γνωρίζεις, φίλτατε Δουμᾶ;

Ἠτένισα πρὸς αὐτόν, καί, μετὰ τινος στιγμᾶς σιωπῆς, σείσας τὴν κεφαλὴν ἀρνητικῶς, — Ὁχι, τὸν εἶπον, μὲ συγχωρεῖς.

— Καὶ ὅμως εἶμαι ἐκ τῶν καλῶν φίλων σου.

— Τότε λοιπὸν εἶμαι ἀσύγγνωστος· ἀλλ' ἔχω τόσους καλοὺς φίλους, ὥστε...

— Εἶμαι ὁ Βίκτωρ Λ...

— Ἀ! τῷ ὄντι. Χαίρω πολὺ διὰ τὴν συνάντησίν· ἤκουσα ὅτι ἐπλούτησες, καὶ μάλιστα ἐπαινεῖσαι πολὺ διὰ τὴν ἱκανότητά σου...

— Τὸ ἀληθές εἶνε, ἀπεκρίθη ὁ παλαιὸς μου φίλος, ὅτι τὴν ἐπέτυχα ἀρκετὰ καλά.

— Μ' εἶπαν ὅτι ἐκέρδησες περὶ τὰ ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἑκατομμύρια φράγκων.

— Σχεδόν· ναί.

— Συγχαίρω.

— Καὶ τώρα υπάγω εἰς τὸ Ἀθρον δι' ὑπόθεσιν, ἐξ ἧς ἐλπίζω νὰ κάμω ὀλοστρόγγυλον τὸ πρῶτον.

— Πῶς! ἐννέα ἑκατομμύρια;

— Δέκα.

— Ἀλλ' ἂν δὲν μὲ πλανᾷ ἡ μνήμη, ἓνα καιρόν, φίλε μου, ἡ φιλοδοξία σου δὲν προέβαινε εἰς τοσοῦτον· ἤχες μόνον νὰ εἶχες κτῆμά τι ἀγροτικόν, ἀποφύρον σοι πρόσδοδόν τινα ἐκ πέντε ἢ ἐξ ἑκατῶν φράγκων...

— Ἐχεις δίκαιον... Νέος, εἶνε τις τόσο μωρός!

— Τούναντίον, φεῦ! ἐγὼ νομίζω μάλιστα ὅτι νέος τις ὢν ἔχει πνεῦμα.

— Ἐνθυμεῖσαι τὸ λεγόμενον, ὅτι καθόσον τρώγει τις ἀνοίγεται ἡ ὄρεξις;

— Ναί, καί, ὡς φαίνεται, κατέστης ἄπληστος φαγᾶς.

Τί νὰ γίνῃ! τὴν σήμερον ὅτε ὅλοι εἶνε πλούσιοι, πρέπει νὰ εἶνε τις ἑκατομμυριούχος διὰ νὰ σημαίνει τι.

— Κακὰ εἶνε τὰ ψεύματα· ἀπεῖχα τοῦ νὰ ἦμαι ὅ,τι εἶμαι.

— Λανθάνεσθε, ἦσο πολὺ καλὸς νέος.

— Καὶ εἶμαι πάντοτε ὁ αὐτός.

— Πιστεύω· ἀλλὰ παρήλθε τόσος καιρὸς ἀφότου δὲν σὲ εἶδα!

— Ἐάν ποτε νομίσῃς ὅτι δύναμαι κατὰ τι νὰ σὲ γίνω χρήσιμος... εἶνε περιττὸν νὰ σὲ εἰπῶ...

— Ἀπόκτησε, ἀπόκτησε τὰ δέκα σου ἑκατομμύρια, καὶ βλέπομεν.

— Ὡ! ἐντὸς ἐξ μηνῶν σ' ἐγγυῶμαι νὰ τὰ ἔχω.

— Εὐχομαι.

Ἀφικόμην εἰς Ἀθρον σκοπὸν ἔχων νὰ διατρίψω αὐτόθι δύο ἢ τρεῖς μῆνας. Εὐρον λοιπὸν κατάλυμά τι ἰδιαίτερον καὶ μίαν γραῖαν θεράπειαν. Ἀλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας ἦλθε καὶ ἡ ἀνεψιά μου μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς, εἰς ἣν οἱ ἱατροὶ διώρισαν τὰ θαλάσσια λουτρά, καὶ οὕτως ἐγὼ ἀπηλάγην ὅλης τῆς οἰκιακῆς φροντίδος.

Ἡ γραῖα θεράπεινα ἀνεχώρει τὸ ἑσπέρας, καὶ ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Μίαν πρωΐαν, βλέπω ἄντ' αὐτῆς εἰσερχομένην νεανίδα τινα ὥραιαν καὶ εὐρωστον. Ἡ γραῖα ἠσθένησε, καὶ μᾶς ἔστειλε τὴν νέαν ταύτην, Φραγκίσκαν ὀνομαζομένην, ἵνα μὴ μείνωμεν ἄνευ ὑπηρεσίας κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν· τὴν ἐπιούσαν ὅμως ἀνέρωσε, καὶ πλέον δὲν εἶδομεν τὴν Φραγκίσκαν, ἂν καὶ θὰ προϋτιμῶμεν αὐτὴν ἀντὶ τῆς γραίας, διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ προσώπου τῆς, τοὺς λευκοτάτους ὀδόντας τῆς καὶ τοὺς μέλανας ὠραίους ὀφθαλμούς.

Ἀς εἶνε.

Τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν, ἡ ἀνεψιά μου μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς εἶχον ἐξέλθει, ἐγὼ δ' εὕρισκόμεν εἰς τὴν οἰκίαν μόνος, καὶ εἰργαζόμεν ἔγραφον κατὰ τὸ σύνθημα. Ἐκεῖ, βλέπω εἰσερχομένην τὴν Φραγκίσκαν. Ἦτο στολισμένη, ἐφόρει τὰ κυριακά της· ἦλθε διὰ νὰ ἴδῃ τὴν μικράν μου ἀνεψίαν, καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ δι' ἐν ἀποφόριον, τὸ ὅποιον τὴν εἶχε στείλει.

Συμμερίζομαι τὸ φρόνημα τῶν λεγόντων, ὅτι οἱ μαργαρίται εὕρισκονται παντοῦ, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ περισπαρώματα.

Τὴν εἶπα νὰ καθήσῃ, καὶ ἤρχισα νὰ τὴν ἐρωτῶ· νὰ ἴδω τίνος εἶδους πέτρα ἦτο· ἀδάμας ἢ ἀπλοῦν χαλίκιον ἢ ἄνθραξ μέλας;

Ἡ Φραγκίσκα ἦτο θυγάτηρ ἀλιέως τινὸς τοῦ Ἀθρου τετρακίς τῆς ἐβδομάδος ἐκθέτοντος τὴν ζωὴν του εἰς τοὺς κινδύνους τοῦ ὠκεανοῦ, ἵνα κερδήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἀσθενήσασα δὲ πρὸ τριῶν ἐτῶν ὑπὸ χολέρας, εἶχε κοιμηθῇ εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἐκεῖ τὴν ἐνοσήλευσαν μετὰ στοργῆς πολλῆς δύο καλογραῖαι, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπεισαν ἀφοῦ ἀνέρωσε νὰ λάβῃ τὸ σχῆμά των. Ἀφοῦ ὅμως ἡ μήτηρ τῆς τὴν εἶπεν

ὅτι θὰ ἀπέθνησκεν ἐκ τοῦ χωρισμοῦ της, ἡ κόρη, ἀμφιταλαντευθεῖσα μεταξύ τοῦ Θεοῦ, ὡς τῇ ἔλεγον αἱ καλογραῖαι, καὶ τῆς μητρός της, ἔκλινε πρὸς τὴν μητέρα της.

Ἐπηγγέλλετο δὲ τώρα ἡ Φραγκίσκα τὴν σιδηρώτριαν, ἥτοι ἐσιδέρωνε τὰ ξένα ὀνόματα μετὰ τὴν πλύσιν.

Ὅλα αὐτὰ καλὰ, εἶπον ἀφοῦ τὴν ἤκουσα μέχρι τέλους ταῦτα διηγουμένην· ἐλπίζω δὲ τώρα ὅτι εἴμεθα καὶ φρόνιμοι.

Ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς. — Τίποτε κἀνένα φίλον; ἠρώτησα τὴν πτωχὴν κόρην.

— ὦ, ὄχι! μοὶ ἀπεκρίθη.

— Κἀνένα, κἀνένα;...

Ἡ Φραγκίσκα ἠρυθρίασε.

— Κἀνένα, κἀνένα;... ἐπανέλαβον.

— Ναί, ἀπεκρίθη γενομένη καταπόρφυρος, ἀλλ' ὄχι διὰ κακόν.

— Διότι σὲ ἀγαπᾷ ἴσως;

— Ἄν δὲν μὲ ἠγάπα, δὲν θὰ ἤθελε νὰ μὲ νυμφευθῇ.

— ὦ, λοιπὸν νυμφεύεσθε;

— Ὅχι ἀκόμη, διότι ὅσα κερδίζει δὲν εἶνε ἀρκετά.

— Τί ἐπάγγελμα ἔχει;

— Εἶνε σχοινᾶς.

— Καὶ πόσα κερδίζει;

— Δύο ἡμισυ φράγκα, τὴν μίαν ἡμέραν μὲ τὴν ἄλλην.

— Σὺ δὲ πόσα;

— Ἐν καὶ ἡμισυ.

— Δύο ἡμισυ καὶ ἓν καὶ ἡμισυ κἀμνουν τέσσαρα.

Ἐγὼ στοχάζομαι ὅτι δύνασθε μὲ τόσα νὰ ζήσετε.

— Ναί, ἂν εἴχαμεν τὸ νοικοκυριό μας.

— Καὶ πόσα θὰ σᾶς ἐχρειάζοντο διὰ τὸ νοικοκυριό σας;

— Πολλά, κατὰ δυστυχίαν.

— Ἀλλ' ἔως πόσα, τέλος πάντων;

— Ἐκατὸν φράγκα τοῦλάχιστον θὰ μᾶς ἐχρειάζοντο!..

Ὑπάρχουσι λοιπὸν ἄνθρωποι εἰς τοὺς ὁποίους χρειάζονται δέκα ἑκατομμύρια, ὅπως ἡ φιλοδοξία των εὐχαριστηθῇ, καὶ ἄνθρωποι οὗς εἰς θὰ ἤρουν καὶ ἑκατὸν φράγκα! Πτωχή Φραγκίσκα! Ὅτε τὴν ἤκουσα εἰποῦσαν, « Ἐκατὸν φράγκα τοῦλάχιστον θὰ μᾶς ἐχρειάζοντο », μ' ἤλθον δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ἐνῷ ὅταν ὁ συνοδοιπὸρος μου ἐκεῖνος εἶχεν εἰπεῖ, ὅτι τὸν « ἐχρειάζοντο δέκα ἑκατομμύρια » ἡσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ ὡς τινα πρὸς αὐτὸν βδελυγμίαν. Πόθεν ἄρα γε αὕτη τῶν αἰσθημάτων ἡ διαφορά;

Ἀγνοῶ ἂν ὁ συνοδοιπὸρος μου ἀποκτήσῃ τὰ δέκα ἑκατομμύρια πρὸ τῆς ἐπανόδου του εἰς Παρίσιους· γινώσκω δὲ μόνον ὅτι ἡ Φραγκίσκα, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐκ τοῦ Ἀθροῦ, θὰ ἔχῃ τὰ φράγκα της τὰ ἑκατόν.

(μετάφρασις I. Σκυλίση).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΠΩ ΝΑΙ;

Ἡ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν παρατίθεμεν, συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν ὠραιότερων τῆς τελευταίας ἐν Παρίσιους καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως.

Ἐν τῇ ἐπινοίᾳ της ἡ εἰκὼν αὕτη ἔχει πολὺ τὸ εὐφυὲς καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τῇ ἐκτελέσει. Τρόντι ἐν τῇ μορφῇ τῆς κόρης, ἥτις, μόνη τὴν νύκτα πρὸ τῆς λαμπάδος, ἀναδιφᾷ τὰς γενομένας πρὸς τοὺς γονεῖς της προτάσεις, ἐμφαίνεται ἡ ἀπορία καὶ τὸ ἀναποφάσιστον, νομίζει τις ὅτι καὶ ἀκούει ἀπὸ τῶν χειλέων της τὴν φράσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν πολλὰ πρὸ αὐτῆς ἐφιθύρισαν καὶ τὴν ὁποίαν ἐκάστη κόρη ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναλάβῃ πρέπει ἄρα γε νὰ εἴπω ναί;

Καὶ ἂν το εἴπη, τίς τῇ ἐγγυᾶται ὅτι θὰ εἶνε εὐτυχής;

Καὶ ὅμως ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ. Καὶ ἡ μήτηρ ἥτις ἐν τῇ στοργῇ της ἐνεπιστεύθη τὸ ἀπόρητον εἰς τὴν κόρην της, ὑποσχέθη νὰ ἀποδεχθῇ καὶ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς της.

Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν οἱ σύζυγοι ἤριζον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ὁ πατὴρ φιλάργυρος καὶ τῶν παλαιῶν ἰδεῶν θερμὸς ὑπέρμαχος, ὅστις μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἐώραζε τὴν τεσσαρακονταετηρίδα του, ἄνευ τινὸς δισταγμοῦ ἐξελέξατο τὸν ἔμπορον ἡ μήτηρ ἐδείκνυσεν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν πρὸς τὸν ἱατρόν. Καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα διεπληκτίζοντο, ἐν ᾧ οἱ προτεινόμενοι περιέμενον τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως. Ὁ τρίτος νεανίας ἀριστεύσας ἐν τῇ σχολῇ τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τιμηθεὶς ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἐκθέσει τοῦ 1878 - δὲν εἶχεν οὔτε οἰκογενειακὸν ὄνομα ἐνδοξόν, οὔτε πλοῦτη, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ οὔτε ἠθέλησε νὰ σκεφθῇ περὶ αὐτοῦ, ἡ δὲ μήτηρ ἀδιαφόρως ἤκουε τὰς προτάσεις του.

Ἀλλ' ὅμως ἡ Βέρθα εἶχε συναντήσῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Κομῆσης πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν τὸν Γουσταῦν, ἤκουσε τὸ ὄνομά του προφερόμενον μετὰ τινος θαυμασμοῦ, εἶδε τὴν βραβευθεῖσαν εἰκόνα του ἀνηρτημένην ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκείνῃ αἰθούσῃ καὶ θαυμάζουσα καὶ αὕτη τὸ καλλιτέχνημα πολλάκις ἐστράφη πρὸς τὸν καλλιτέχνην, οὕτως ἡ ἀνέφελος καὶ γλυκεῖα μορφή ἐξεκόνιζε τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς. Καὶ ἤδη ὑπὲρ ποτε ἀναπαρίστα ζωηροτέραν ἐν τῇ φαντασίᾳ της τὴν μορφήν τοῦ Γουσταῦ...; Ἐὰν εἴπη τὸ ναί, δὲν κινδυνεύει νὰ προδῶσιν ἀπόρητόν τι αἶσθημα τῆς καρδίας της, ἄνευ ἐλπίδος, τότε δὲ ὁ πατὴρ της θὰ σπεύσῃ νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τὸν ἔμπορον τὴν χεῖρά της;

Οὕτως ἐσκέπτετο περίλυπος ἡ Βέρθα καὶ ἐπρόφερε πάλιν τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου, ὅτε ἡ μήτηρ ἐξαίφνης εἰσελθοῦσα ὑπέκλειψε τὸ μυστικόν της.

— Ἐστὼ - εἶπεν - οὕτω κἂν δὲν φαίνομαι ἡττωμένη· οὔτε ὁ ἱατρός, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ ἔμπορος! Ὀφείλον νὰ γνωρίσω πρότερον τὸν ἱατρόν· εἰς τὴν κόρην μου, ν' ἀνταλλάξωσι τὰς ιδέας των νὰ γεννηθῇ αὐτομάτως ἐν τῇ καρδίᾳ των τὸ αἶσθημα τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ τοὺς ἐπιβάλωμεν διὰ τοῦ γάμου.

Μετὰ δέκα καὶ πέντε ἡμέρας οἱ δύο σύζυγοι προσεκάλουν τοὺς οἰκείους εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Κλοτίλδης, ὅπου ἐτελοῦντο οἱ γάμοι τῆς Βέρθας μετὰ τοῦ διασήμεου ζωγράφου Γουσταῦν Ἀμεδαίου Π..